

Заснований у квітні 2015 р.

Співзасновники –
Головне територіальне управління
юстиції у Херсонській області;
Одеський державний університет
внутрішніх справ;
Асоціація нотаріусів
Херсонської області

Зареєстрований
Міністерством
юстиції України

Свідоцтво
Про державну реєстрацію
серія KB № 24402-14242ПР
від 28.12.2019 р.

Виходить шість разів на рік.
Мова видання: українська
та англійська.

На підставі Наказу Міністерства освіти
та науки України № 627 від 14.05.2020 р.
(додаток 2) журнал включено
до Переліку наукових фахових видань України
категорії «Б» у галузі юридичних наук
(081 «Право», 293 «Міжнародне право»).

Адреса редакції:
вул. Потьомкінська, 42/14
м. Херсон, Україна, 73000

Міністерство
юстиції України
Головне територіальне
управління юстиції
у Херсонській області

Міністерство
внутрішніх справ України
Одеський державний університет
внутрішніх справ

Асоціація нотаріусів
Херсонської області

Юридичний бюлетень

Випуск 18

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Рекомендовано до друку Вченою радою
Одеського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 10 від 27.04.2021 р.)

Редакційна колегія:

Головний редактор – Лєгєза Юлія Олександрівна, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Інституту соціальних та гуманітарних наук Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Аброськін В'ячеслав Васильович, кандидат юридичних наук, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ

Албул Сергій Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Одеського державного університету внутрішніх справ

Бабенко Андрій Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, декан факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Одеського державного університету внутрішніх справ

Бондар Валерія Валеріївна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ

Галунько Віра Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, заступник декана Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ

Ізбаш Катерина Сергіївна, старший науковий співробітник відділу організації наукової роботи Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Ісмаїлов Карен Юрійович, кандидат юридичних наук, завідувач кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеського державного університету внутрішніх справ

Катеринчук Іван Петрович, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Одеського державного університету внутрішніх справ

Лєгєза Євген Олександрович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного та митного права Університету митної справи та фінансів

Миронюк Роман Вікторович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Резніченко Семен Васильович, професор кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор

Тильчик В'ячеслав В'ячеславович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративного права і процесу та митної безпеки Університету державної фіскальної служби України

Шкута Олег Олегович, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри професійних та спеціальних дисциплін Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ

Vlad Vernyhora, L.L.M., BA (Hons), MA, DSocSc, Lecturer in International Relations, School of Law, Tallinn Technical University (Tallinn, Estonia)

Hans-Joachim Schramm, Prof. Dr. habil., Hochschule Wismar University of Applied Sciences Technology, Business and Design Fakultät für Wirtschaftswissenschaften Wismar Business School Philipp-Müller-Straße (Wismar, Germany)

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів публікації

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

У збірнику розглядаються актуальні питання теорії держави та права, цивільного права, адміністративного права та адміністративної діяльності, проблеми протидії злочинності, юридичної психології та ін.

Для науковців, юристів-практиків, викладачів, ад'юнктів, аспірантів, слухачів, курсантів та студентів закладів вищої освіти юридичного профілю, а також всіх тих, хто цікавиться питаннями розвитку науки та права.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

<i>Аракелян М. Р., Чанишева Г. І.</i> ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЄКТУ ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ.....	9
<i>Борисюк І. Е.</i> «ДИТЯЧИЙ» ОМБУДСМЕН У МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ.....	19
<i>Вайда Т. С., Голенко Н. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАТЕГОРІЙ «ПРАВОПОРЯДОК», «ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК / БЕЗПЕКА» ТА «ПУБЛІЧНА БЕЗПЕКА» У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	26
<i>Кузьменко О. В., Лисенко А. М., Григоренко Я. О.</i> ОСНОВНІ ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ФУНКЦІЙ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ.....	38
<i>Кузьменко Ю. В., Думанський Р. В.</i> ПОШИРЕННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ЗА УМОВ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ.....	44
<i>Кузьменко Ю. В., Шабага Т. М.</i> ДОТРИМАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ЗАСАД У ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ.....	50
<i>Лук'янчук О. В.</i> МІСЦЕ ТА ЗНАЧЕННЯ ГЕРМЕНЕВТИКИ В ПРОЦЕСІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПРАВА.....	56
<i>Пряміцин В. Ю., Пороховата Є. О.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ПРАВ СЕКСУАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМА ДИСКРИМІНАЦІЇ.....	64
<i>Сидоренко В. В.</i> ПРАВОВІ ПРЕЗУМПЦІЇ В АСПЕКТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЄВОСТІ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	72
<i>Харченко Н. П.</i> ФОРМА ДЕРЖАВИ: ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ.....	80
<i>Хостюк І. В.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИНЦИПУ СУВЕРЕННОЇ РІВНОСТІ ДЕРЖАВ І СТАТУСУ ПОСТІЙНИХ ЧЛЕНІВ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН.....	85
<i>Чепульченко Т. О., Царик О. В.</i> ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ ЗАХИСТУ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ ПРАВОПОРУШЕННЯ, В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	93

ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО, ГОСПОДАРСЬКОГО ТА ТРУДОВОГО ПРАВА

<i>Гуміров О. І.</i> МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФСПІЛОК.....	103
---	-----

Дяченко С. В., Мартинюк А. Р. ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ АДВОКАТА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: СУДОВА ПРАКТИКА.....	109
Легеза Ю. О., Тюрюк Ю. І. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРУ (ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ) КРЕДИТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КРЕДИТНОЇ ТРАНСФЕРНО-НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	115
Цвігун Д. П. АНАЛОГІЯ ПРАВА ЯК СПОСІБ УСУНЕННЯ ПРОГАЛИН У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	123

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бездольний М. Ю. ПРАВОВІ АСПЕКТИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ.....	129
Гапонов А. В. АНАЛІЗ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІЇ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ СУДАМИ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	134
Єфіменко В. С. ПРИНЦИП СУБСИДІАРНОСТІ В РОЗРІЗІ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИХ ПІДХОДІВ ДО ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.....	143
Литвиненко Є. В. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	150

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

Беньківський В. О. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРИЧИННОГО ТА НЕКАУЗАЛЬНИХ ПРОЯВІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	159
Клочко А. М., Волченко Н. В., Клецюва Н. В. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ЗА УМОВ ПОСИЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ.....	164
Коломійчук В. О. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «РЕЙДЕРСТВО».....	172

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Беспалько І. Л. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ДОКАЗУВАННЯ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	178
--	-----

<i>Пасько О. М.</i> КРИМІНАЛІСТИЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ.....	188
<i>Свинаренко Ю. П., Андрусенко О. А.</i> ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ВІДОМЧІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ СТОСОВНО ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗАТРИМАНІ Й УТРИМУЮТЬСЯ ПІД ВАРТОЮ НА ЗАКОННИХ ПІДСТАВАХ.....	196
<i>Сіренко О. В., Мазурець О. О.</i> ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ ПОТЕРПІЛОГО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	204
<i>Федоров І. В.</i> РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРИСЯЖНИХ ЯК ЗАПОРУКА ПОДОЛАННЯ ПРАВОВОГО МАРГІНАЛІЗМУ В СУСПІЛЬСТВІ.....	212

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА

<i>Сковронська І. Ю.</i> НАВЧАННЯ ПРАВНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКЛАДІВ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ).....	218
--	-----

РЕЦЕНЗІЇ

<i>Сидор В. Д.</i> РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ КАРПІНСЬКОЇ НАТАЛІЇ ВОЛОДИМИРІВНИ «АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СКЛАДНИХ ПРАВОВИХ ПИТАНЬ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ САНІТАРНИХ ТА ФІТОСАНІТАРНИХ ЗАХОДІВ ЗГІДНО ВИМОГ СОТ ТА ЄС».....	224
--	-----

CONTENTS

GENERAL THEORETICAL PROBLEMS OF THE STATE AND LAW

<i>Arakelian M. R., Chanysheva H. I.</i> REGARDING THE IMPROVEMENT OF THE DRAFT ORDER FOR AWARDING THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY (PHD).....	9
<i>Borysyuk I.E.</i> THE "CHILDREN'S" OMBUDSMAN IN THE MECHANISM OF PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS.....	19
<i>Vaida T. S., Holenko N. M.</i> PECULIARITIES OF USING THE CATEGORIES "LAW ENFORCEMENT", "PUBLIC ORDER / SECURITY" AND "PUBLIC SECURITY" IN THE LEGISLATION OF UKRAINE.....	26
<i>Kuzmenko O.V., Lysenko A. M., Hryhorenko Ya. O.</i> THE MAIN FACTORS INFLUENCING THE TRANSFORMATION OF THE FUNCTIONS OF THE MODERN STATE.....	38
<i>Kuzmenko Yu. V., Dumanskyi R.V.</i> SPREADING TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS UNDER THE CONDITIONS OF THE ARMED CONFLICT IN EAST OF UKRAINE.....	44
<i>Kuzmenko Yu. V., Shabaha T. M.</i> COMPLIANCE WITH CONSTITUTIONAL PRINCIPLES IN THE PROCESS OF ADOPTION OF THE STATE BUDGET.....	50
<i>Lukyanchuk O. V.</i> THE PLACE AND SIGNIFICANCE OF HERMENEUTICS IN THE PROCESS OF THE INTERPRETATION OF LAW.....	56
<i>Pryamitsyn V. Yu., Porokhovata E. O.</i> CURRENT PROBLEMS OF FORMATION OF SEXUAL MINORITY RIGHTS IN UKRAINE: THE PROBLEM OF DISCRIMINATION.....	64
<i>Sydorenko V. V.</i> LEGAL PRESUMPTIONS IN TERMS OF ENSURING EFFICACY OF LEGAL REGULATION MECHANISM.....	72
<i>Kharchenko N. P.</i> THE FORM OF THE STATE: THE EVOLUTION OF SCIENTIFIC VIEWS.....	80
<i>Khostiuk I. V.</i> ON THE CORRELATION OF THE PRINCIPLE OF SOVEREIGN EQUALITY OF STATES AND THE STATUS OF PERMANENT MEMBER OF A PERMANENT MEMBER OF THE UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL.....	85
<i>Chepulchenko T. O., Tsaryk O. V.</i> THE PROCESS OF DEVELOPING THE PROTECTION OF OFFENDERS IN UKRAINE: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES.....	93

ISSUES OF CIVIL, COMMERCIAL AND LABOR LAW

<i>Humirov O. I.</i> INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF TRADE UNIONS.....	103
---	-----

<i>Diachenko S. V., Martyniuk A. R.</i> PECULIARITIES OF PARTICIPATION OF AN ATTORNEY IN THE CIVIL PROCEEDINGS: JUDICIAL PRACTICE.....	109
<i>Leheza Yu. O., Tiuria Yu. I.</i> LEGAL AND REGULATORY REGULATION OF TRANSFER (RECALCULATION) OF CREDITS OF THE EUROPEAN CREDIT TRANSFER AND ACCUMULATION SYSTEM.....	115
<i>Tsvihun D. P.</i> ANALOGY OF LAW AS A WAY TO REMOVE GAP IN CIVIL LAW: THEORETICAL AND LEGAL CHARACTERISTICS.....	123

ADMINISTRATIVE LAW AND ADMINISTRATIVE ACTIVITY

<i>Bezdolnyi M. Yu.</i> LEGAL ASPECTS AND FEATURES OF THE APPLICATION OF POLICE CARE....	129
<i>Haponov A. V.</i> ANALYSIS OF NORMATIVE REGULATION OF THE FUNCTION OF JUDICIAL CONTROL CARRIED OUT BY COURTS OF APPEAL.....	134
<i>Yefimenko V. S.</i> PRINCIPLE OF SUBSIDIARITY IN THE CONTEXT OF THEORETICAL AND LEGAL APPROACHES TO THE PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE LAW.....	143
<i>Lytvynenko E. V.</i> THE CONCEPT AND STRUCTURE OF THE MECHANISM OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION IN THE FIELD OF PROVISION OF EDUCATIONAL SERVICES IN UKRAINE.....	150

PROBLEMS OF CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY

<i>Benkivskyi V. O.</i> THEORETICAL ANALYSIS OF CAUSAL AND NON-CAUSAL MANIFESTATIONS IN CRIMINAL LAW.....	159
<i>Klochko A. M., Volchenko N. V., Klietsova N. V.</i> ECONOMIC AND LEGAL GROUNDS OF BANKING SECURITY IN THE TERMS OF STRENGTHENING EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES IN UKRAINE.....	164
<i>Kolomiichuk V. O.</i> THEORETICAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE "RAIDING"	172

CRIMINAL PROCEEDINGS AND FORENSIC SCIENCE; OPERATIVE-SEARCH ACTIVITY

<i>Bespalko I. L.</i> SPECIFICS OF CRIMINAL PROCEDURAL EVIDENCE ON CRIMINAL OFFENSES IN THE COURSE OF THE PREJUDICIAL INQUIRY.....	178
<i>Pasko O. M.</i> FORENSIC, ORGANIZATIONAL-TACTICAL AND PSYCHOLOGICAL FEATURES OF THE INTERROGATION.....	188

<i>Svynarenko Yu. P., Andrusenko O. A.</i> LEGISLATION OF UKRAINE AND DEPARTMENTAL NORMATIVE-LEGAL ACTS REGULATING ACTIVITY OF NATIONAL POLICE EMPLOYEES REGARDING CITIZENS IN CUSTODY ON LEGAL GROUNDS.....	196
<i>Sirenko O. V., Mazurets O. O.</i> PROBLEMS OF PROCEDURAL STATUS OF THE VICTIM IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	204
<i>Fedorov I. V.</i> DEVELOPMENT OF THE JURY INSTITUTE AS A KEY TO ADDRESSING LEGAL MARGINALISM IN SOCIETY.....	212

LEGAL PSYCHOLOGY AND LEGAL EDUCATION

<i>Skovronska I. Yu.</i> ENGLISH LANGUAGE TRAINING OF LAWYERS IN THE SOCIO-CULTURAL CONTEXT (BASED ON THE INSTITUTIONS WITH SPECIFIC CONDITIONS OF STUDY).....	218
---	-----

REVIEWS

<i>Sydor V. D.</i> REVIEW OF THE MONOGRAPH BY KARPINSKA NATALIYA VOLODYMYRIVNA “TOPICAL RESEARCH OF THE COMPLEX LEGAL ISSUES ON THE USE OF SANITARY AND PHYTOSANITARY MEASURES IN UKRAINE ACCORDING TO THE REQUIREMENTS OF THE WTO AND THE EU”.....	224
---	-----

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2021.18.17>

ПРАВОВІ АСПЕКТИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Бездольний Максим Юрійович,
кандидат юридичних наук,
в. о. доцента кафедри
адміністративного права
та адміністративного процесу
(Херсонський факультет
Одеського державного університету
внутрішніх справ, м. Херсон, Україна)

Стаття присвячена правовим аспектам та особливостям застосування поліцейського піклування як нового виду превентивного заходу у поліцейській діяльності, який продовжує розвиватися та вдосконалюватися.

На відміну від завдань та обов'язків колишньої державної силової структури – міліції, діяльність якої мала здебільшого каральний характер, функції Національної поліції України насамперед побудовані на наданні сервісних послуг. Так, у п. 4 ст. 2 Закону України «Про національну поліцію» одним із її завдань є надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, котрі з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Правовий аспект реалізації вказаного завдання викладено у п. 11 ст. 31 цього Закону, за яким одним із превентивних заходів є поліцейське піклування.

Таким чином, поліцейському піклуванню на законодавчому рівні уперше надано окремий статус і одночасно визначено особливості його застосування.

Водночас протягом майже шести років вивчення процесу застосування поліцейського піклування мало тільки теоретичний характер, що зумовлювалося відносною недостатністю нормативно-правового забезпечення цього заходу.

Науковцями В.О. Ільницьким, І.О. Святокум, Н.М. Шубіною та іншими вже висвітлювалися ці питання, але наукові дослідження зосереджувалися на теоретичних аспектах здійснення поліцейського піклування та його місці у системі поліцейських заходів, однак практичні питання його здійснення донедавна залишалися відносно недоопрацьованими.

Ст. 41 Закону України «Про національну поліцію» передбачено, що про застосування поліцейського піклування складається протокол, у якому зазначаються: місце, дата і точний час (година і хвилини) застосування поліцейського заходу; підстави застосування; опис вилученої зброї чи інших предметів; клопотання, заяви чи скарги

особи, якщо такі надходили, наявність чи відсутність видимих тілесних ушкоджень.

Незважаючи на законодавче визначення способу фіксації застосування цього превентивного заходу, дотепер не було розроблено єдиного нормативного документа, який би визначав цей процес. І тільки наказом МВС України від 12 жовтня 2020 р. № 724 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування» стало можливим визначення порядку оформлення поліцейськими матеріалів про застосування превентивного поліцейського заходу – поліцейського піклування.

Ключові слова: превентивний захід, поліцейське піклування, протокол про застосування поліцейського піклування.

LEGAL ASPECTS AND FEATURES OF THE APPLICATION OF POLICE CARE

Bezdolnyi Maksym Yuriiovych,
Candidate of Law,
Acting Assistant Professor at the
Department of Administrative Law
and Administrative Process
(Kherson Faculty of Odessa State
University of Internal Affairs,
Kherson, Ukraine)

The article is devoted to the legal aspects and peculiarities of the use of police care as a new type of preventive measure in policing, which continues to develop and improve.

Unlike the tasks and responsibilities of the former state power structure – the police, whose activities were mostly punitive, the functions of the National Police of Ukraine are primarily built in the provision of services. So in paragraph 4 of Art. 2 of the Law of Ukraine “On the National Police” one of its tasks is to provide, within the limits prescribed by law, services to assist persons who for personal, economic, social reasons or as a result of emergencies need such assistance. The legal aspect of the implementation of this task is set out in paragraph 11 of Art. 31 of the said Law, that one of the preventive measures is police care.

Thus, at the legislative level, police care is first given a separate status and at the same time the peculiarities of its application are determined.

At the same time, for almost six years, the study of the process of applying police care was only theoretical in nature, due to the relative inadequacy of the legal framework for this measure.

Such scientists as V.O. Ilnytsky, I.O. Sviatokum, N.M. Shubina and others have already covered these issues, but research has focused on the theoretical aspects of police care and its place in the police system, but the practical issues of its implementation, until recently, remained relatively unfinished.

Until recently, this area remained one of the most interesting in the research and discussion not only among scientists but also among practitioners.

St. 41 of the Law of Ukraine “On the National Police” provides that a report on the use of police care is drawn up, which indicates: place, date and exact time (hour and minute) of the police measure; grounds for application; a description of the seized weapon or other items; petitions, statements or complaints of the person, if any, the presence or absence of visible injuries.

Despite the legislative definition of the method of fixing the application of this preventive measure, so far no single normative document has been developed to define this process, which in turn has had negative legal consequences. And only by the order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 12.10.2020 № 724 “On approval of the Instruction on registration of materials on the use of police care” it became possible to determine the procedure for registration of materials on the use of preventive police measures – police care.

Key words: preventive measure, police care, protocol on application of police care.

Одна з особливостей поліцейського піклування полягає у тому, що уперше його виділено як окремий поліцейський превентивний захід, який безпосередньо реалізує одне з основних завдань Національної поліції України – надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, котрі з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2; 3].

Відповідно до ст. 31 Закону України від 02 липня 2015 р. «Про Національну поліцію» поліцейське піклування є одним із видів превентивного поліцейського заходу, який за своїм призначенням суттєво відрізняється від інших превентивних заходів, що передбачають значно конкретніший характер і напрямки.

Незважаючи на те, що поліцейське піклування є поліцейським превентивним заходом, на який поширюються такі загальні вимоги, як законність, необхідність, пропорційність та ефективність, існують основні характерні риси, які визначають особливість його здійснення [6].

Розділяючи думку окремих науковців, слід погодитися, що окремі види поліцейського піклування мають свої особливості. Так, здійснення поліцейського піклування стосовно неповнолітніх повинне здійснюватися з урахуванням положень Законів України «Про охорону дитинства» та «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; щодо осіб, котрі мають ознаки вираженого психічного розладу – Закону України «Про психіатричну допомогу» [6; 7].

Проте доцільно визначити інші особливості, які мають заборонні й обмежувальні риси та визначають: заборону певних дій; вичерпний круг спеціальних суб'єктів і фізичних осіб, якими і до яких здійснюється поліцейське піклування; практичну безальтернативність наслідків; ціль здійснення поліцейського піклування.

Так, для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці та порядку або припинення їх порушення поліція застосовує в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи, визначені Законом України «Про Національну поліцію».

Законодавство визначає, що виключно Національній поліції України як центральному органу виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку і є спеціальним суб'єктом, надано право здійснювати превентивні поліцейські заходи, застосування яких відбувається безпосередньо через працівників Національної поліції як представників центрального органу виконавчої влади, наділених спеціальними повноваженнями [2].

Відразу слід зазначити, що превентивні поліцейські заходи переважно мають обмежувальний характер. Ст. 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права та свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [1].

Саме ця норма основного Закону держави зобов'язує поліцейських виконувати покладені на них функції та використовувати свої права, які не суперечать Конституції України.

Відповідно до ч. 1 ст. 41 Закону України «Про Національну поліцію» категорично визначено вичерпне коло осіб, щодо яких може здійснюватися поліцейське піклування:

- 1) неповнолітньої особи віком до 16 років, котра залишилася без догляду;
- 2) особи, яка підозрюється у втечі із психіатричного закладу чи спеціалізованого лікувального закладу, де вона утримувалася на підставі судового рішення;

3) особи, котра має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку оточуючим або собі;

4) особи, що перебуває у публічному місці та внаслідок сп'яніння втратила здатність самостійно пересуватися чи створює реальну небезпеку оточуючим або собі.

Таким чином, оскільки саме Законом України «Про Національну поліцію» передбачено здійснення поліцейського піклування, зазначений нормативний акт визначив і зафіксував конкретне коло осіб, щодо яких можна його здійснювати. Цей перелік є вичерпним і забороняє здійснення поліцейського піклування поліцейськими на власний розсуд щодо інших осіб.

Водночас наслідки поліцейського піклування мають практично безальтернативний характер.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 41 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейське піклування має наслідком щодо:

- 1) осіб, зазначених у п. 1 ч. 1 цієї статті, – передання батькам або усиновителям, опікунам, піклувальникам, органам опіки та піклування;
- 2) осіб, зазначених у п. 2, 3 ч. 1 цієї статті, – передання відповідному закладу;
- 3) осіб, зазначених у п. 4 ч. 1 цієї статті, – передання у спеціальний лікувальний заклад чи до місця проживання.

Крім того, відповідно до ч. 3 ст. 41 зазначеного закону поліцейському заборонено здійснювати обшук особи, щодо якої здійснюється поліцейське піклування [2].

На наш погляд, заборонність певних дій і звуженість (фактична безальтернативність) наслідків здійснення поліцейського піклування мають велику особливість не тільки щодо забезпечення та дотримання прав людини, але й унеможлиблює прояви корупційних діянь або посадових правопорушень, у т. ч. і кримінальних (ст. 364 КК України (зловживання владою або службовим становищем), ст. 365 КК України (перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу), ст. 368 КК України (Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою) з боку посадових осіб Національної поліції України [4].

Кожен захід, у т. ч. і поліцейський превентивний, переслідує певні цілі.

Особливістю цілі поліцейського піклування виступають не тільки факти необхідності усунення обставин, що створюють ризики для осіб, щодо яких здійснюється поліцейське піклування, але і для оточуючих її осіб.

Незважаючи на законодавче визначення порядку процесуального оформлення поліцейського піклування (складання протоколу), єдиного документа, яким фіксувався вказаний захід, розроблено не було, і про його застосування поліцейськими складався тільки відповідний рапорт, зміст якого також був вільним і фактично не містив повної інформації про застосування поліцейського заходу.

12 жовтня 2020 р. після видання наказу МВС України № м724 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування» стало можливим процесуальне оформлення застосованого поліцейського заходу, оскільки зазначеним наказом затверджено зразок протоколу про застосування поліцейського піклування [5].

Враховуючи, що основною ціллю поліцейського піклування є надання особі, щодо якої воно здійснюється, допомоги, у т. ч. медичної, правової, побутової тощо, прийняття та введення в дію вказаного наказу – актуальна та своєчасна подія, оскільки дала змогу привести адміністративні дії поліцейського у відповідність до вимог Конституції та державного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (Дата звернення 29.01.2021 року).
2. Закон України «Про Національну поліцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (Дата звернення 29.01.2021 року).
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національну поліцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п> (Дата звернення 29.01.2021 року).
4. Кримінальний кодекс України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14 (Дата звернення 29.01.2021 року).
5. Наказ МВС України від 12 жовтня 2020 р. № 724 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1174-20#Text> (Дата звернення 29.01.2021 року).
6. Святокум І.О. Особливості здійснення поліцейського піклування в Україні: Методичні рекомендації. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2018.
7. Щубіна Н.М. Адміністративно-правове регулювання застосування поліцейського піклування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2020. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/17864/1/%D0%B0vtoreferat_Shubina.pdf (Дата звернення 10.12.2020 року).

Наукове видання

Юридичний бюлетень

Науковий журнал

Випуск 18

Формат 60×84/8. Гарнітура Book Antiqua.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 26,27.
Замов. № 0621/210. Наклад 300 прим.

Видавничий дім «Гельветика»
73021, м. Херсон, вул. Паровозна, 46а
Телефон +38 (0552) 39 95 80, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.